

Det store Puslepillet

Studieoppgaver – 6

Studieoppgaver til boka «Det store puslespillet» av Hans J. Sagrusten, Verbum Forlag 2014 fra bibel.no/det-store-puslespillet

Hvor mange forskjeller finnes det mellom manuskriptene?

Mål Å få innsikt i hvordan avskriftsfeil oppstår og hvor mye de har å si for innholdet i ei tekst.

Innledning Det finnes tusenvis av forskjeller i skrivemåten av ord og setninger mellom manuskriptene til Bibelen. De som laget nye avskrifter av tekstene, har kommet i skade for å hoppe over ord i noen manuskripter, mens andre har lagt til ord fra andre steder i Bibelen. Hvordan har slike avskriftsfeil oppstått? Prøv dere som skrivere selv!

Øvelse Til denne øvelsen trenger dere papir og skrivesaker.

La en av deltakerne i gruppa skrive av teksta nedenfor for hånd. Når avskrifta er ferdig, blir denne gitt til nestemann. Fortsett med dette helt til alle har fått hver sin avskrift. Dette arket skal bare brukes som original for den første avskrifta.

Teksthistorie til Det nye testamentet (NT)

I åra 58-50 f.Kr. skrev den romerske keiseren Julius Caesar (100-44 f.Kr) sine åtte bøker om gallerkrigene, «*Commentarii de Bello Gallico*». I bøkene forteller Caesar om krigene han førte mot stammene i Gallia. Verket er bevart i ni gode manuskripter; det eldste er fra 900-tallet e.Kr. Det er altså en tidsavstand på cirka tusen år fra bøkene ble skrevet, til den tidligste avskrifta av verket.

Det nye testamentet (NT) er skrevet i åra fra 50 til 100 e.Kr. Bøkene forteller om Jesus fra Nasaret, som ble kalt «*Kristus Jesus*» av dem som fulgte ham. Bøkene i Det nye testamentet er bevart i 5824 greske manuskripter. Det aller tidligste manuskriptet blir datert til ca år 125 e.Kr. Johannesevangeliet ble trolig skrevet ca år 90-100 e.Kr. Det er altså en tidsavstand på bare 25-35 år fra evangeliet ble skrevet, til den tidligste avskrifta av verket.

Når alle har fått hvert sitt håndskrevne eksemplar av teksta, kan en finne fram dette arket med originalteksta, og lese det høyt.

- Legg merke til alle detaljer i skrivemåten av ord og uttrykk, for eksempel forkortelser, stor forbokstav, tallverdier o.l.
- Stans opp hver gang en i gruppa finner en forskjell fra originalen.
- Merk av alle steder i teksta der det oppsto forskjeller mellom avskriftene i gruppa.

Til samtale

I teksthistoria til Bibelen sitter en ikke med en original som en kan sammenligne med, slik som i øvelsen vår. En har bare ei mengde med avskrifter som inneholder større og mindre forskjeller i skrivemåte. Derfor må en sammenligne de ulike manuskriptene for å se hvilke varianter i skrivemåten som sannsynligvis er de mest opprinnelige.

1. Hvor mange avskriftsfeil oppsto til sammen i alle de håndskrevne avskriftene deres?
2. Hvilke typer avskriftsfeil var det som oppsto? Sammenlign med de fem typene som er nevnt på side 181 i boka.
3. Var det noen i gruppa som skjønnte at det var oppstått en feil i forrige manuskript, og som prøve å rette det i sin avskrift? Hvordan gikk det?
4. Hvor alvorlige var avskriftsfeilene som oppsto? Endret de selve innholdet i teksta om Julius Cæsar?
5. Hvordan tenker dere at forskjellene mellom manuskriptene i Bibelen har oppstått?
6. Når dere ser på de avskriftsfeilene som dere selv gjorde på en time – hva tenker dere da om tallet på avskriftsfeil som finnes i bibeltekstene? Er de mange eller få?
7. Hva er det generelle inntrykket deres av hvor pålitelig den skriftlige overleveringen av bibelteksta har vært?

Fra boka

Les «Det store puslespillet» del 5 – side 181-182